

Maasikad toovad suve

Maasika ladinakeelne nimi *Fragaria* tuleneb ladinakeelsest sõnast *frago*, mis tähendab lõhnama. Väljakaevamiste leiud tõestavad, et maasika vilju kasuti toiduks juba nooremal kiviajal ja rauaajal, millal küpseid vilju korjati metsikutelt taimedelt. Antiikajal ülistati maasika ilu, aroomi ja raviomadusi. Keskajal kasvatati metsmaasikat ja kuumaasikat lossi- ja kloostriaedades nii ilu- kui ravimtaimena. Probleem oli selles, et metsikute taimede viljad olid väikesed ja nende saagikus jättis soovida.

Maasika suurest rauasisaldusest on rahvasuus kujunenud lausa legend. Soovitusi, et söö palju maasikaid, siis on põsed punased ja veres rohkesti rauda, on kuulnud kõik maasikasõbrad. Tõepoolest võrreldes paljude teiste meil kasvavate viljadega on maasikates rohkesti rauda. Kuid maasikate rauarikkus küünib kõigest 10 milligrammini sajagrammises portsjonis. Võrdluseks olgu öeldud, et täiskasvanud inimese ööpäevane rauavajadus on 10-15 mg. Taimses tooraines leiduva raua omastamisega on meie organismil probleeme. Lisaks rauale on maasikates veel teisigi kasulikke mikroelemente nagu vaske, koobaltit, mangaani, tsinki ja joodi. Paraku on nendegi omastamine mõnevõrra takistatud.

Maasikast on tuvastatud karotenoide, mis on

vitamiin A eelühendiks, erinevaid B-rühma vitamiine, vitamiine E ja K ning otse loomulikult ka askorbiinhapet ehk vitamiini C. Et maasikate näol on varavalmivate viljadega, siis toonitatakse sageli nende suurt askorbiinhappe sisaldust. Paraku on vitamiin C sisaldus maasikates üsnagi muutuv näitaja. Kuumad ja kuivad ning niisked ja külmad suved vähendavad oluliselt askorbiinhappe sisaldust valmivates viljades. Ka sorditi võib vitamiin C sisaldus maasikates erineda kuni viis korda.

Maailmas tuntakse umbes 50 liiki maasikaid, Eestis leidub metsikult kasvavaid maasikaliike kolm: metsmaasikas, muulukas ja kõrge maasikas. Metsmaasikas on meil väga tavaline taim. Aedmaasikaga võrreldes on nii metsmaasika viljad tugevama maitse ja lõhnaga, erinevusi on ka biokeemilises koostises. Metsiku suguvenna viljades on rohkem orgaanilisi happeid, pektiin-, mineraal-, aroom-, park- ning värvaineid. Vaatamata viljade väiksusele on metsmaasikas rohkesti ka mitmeid bioaktiivseid aineid. See on ka põhjus, miks metsmaasikas kuulub ravimtaimede hulka, aedmaasikat kasutatakse raviks harvemini. Raviotstarbel kasutatakse metsmaasikate õisi ja vilju, harvem lehti. Maasikaravi on näidustatud südamegevuse häirete, soolade ainevahetushäirete ja liigse

Maakorraldus- teenistus teatab täiendavalt eelmises

Valla Vaatlejas avaldatule, et

...Vabariigi Valitsus võttis 11.juunil k.a vastu määruse, milles kohustatakse õigustatud subjektideks tunnistatud isikuid maa tagastamise toiminguid lõpule viima 1.jaanuariks 2003.a (eelnoos oli tähtajaks 1.november).

Maakorraldusteenistus palub kõigil, kes ei ole maa tagastamise menetlust siiani alustanud, seda koheselt teha. **Tähtajast mittekinnipidamisel võite kaotada õiguse maa tagastamiseks.**

ladestumise korral (erinevad kivitõved) ning vee kogunemisel organismi. Veel soovitatakse metsmaasikaid kui loodusravimit erinevate mao- ja soolehaiguste puhul, vererõhuprobleemide esinemisel ning kehveresuse korral. Metsmaasikaid kasutatakse värskest, kuivatatud viljadest tehakse teed või vesileotist. Arvestama peab aga seda, et kuivatatud viljade ravimõju kestab paar aastat. Metsmaasika teed ja vesileotised soodustavad higistamist, sest metsmaasikates on märkimisväärselt salitsüülhapet, millel on aspiriiniga analoogne toime. Lisaks eeltoodule tõstab maasikatee söögiisu, korrastab seedimist ja kiirendab organismi üldist ainevahetust. Rahvameditsiin hindab ka metsmaasika lehti ja seda eeskätt nende põletikuvastase toime pärast. Peenestatud metsmaasikalehti soovitatakse asetada aeglaselt paranevatele ja mädastele haavanditele, et kiirendada naha taastumist. Maasikate soodsat toimet nahale kasutab ka kosmeetika. Viljalihast valmistatud näomaskid pehmendavad nahka ja aitavad pigmendilaikude ning ketenduse korral. Meeles peab pidama aga seda, et maasikaravi on vastunäidustatud allergilistele inimestele. Paljud ei saa maasikaid süüa, sest nahale tekib punetus ja lööve. On ka nii ülitundlikke inimesi, kes ei talu isegi maasikate lõhna.

Tutvu valla arengukavaga!

Kehtna Vallavalitsus teatab, et Kehtna valla arengukava eelnõuga saab kuni 1.augustini tutvuda ja omapoolseid ettepanekuid teha valla raamatukogudes, vallamajas ja interneti koduleheküljel üldinfos www.kehtna.ee

17.juulil k.a algusega kell 18 on vallamajas Kehtna aleviku Staadioni tänava ja selle ümbruse detailplaneeringu avalik arutelu. Detailplaneeringuga on kõigil eelnevalt võimalik tutvuda vallamajas.

Kas keegi teab?

Kehtnas Staadioni 3 maja trepikodadest on varastatud

4 Abloy ukseulgurit. Kahju ligikaudu 8000 krooni.

Kas kellelegi teist on neid müügiks pakutud? Või teate midagi neist vargustest?

Igasuguse informatsiooni eest tänades
Korterühistu Kesta 3
Tel 75 231 või 75 348

Ajakiri Kaseke

ootab kõigilt

loodusteemalisi kaastöid!

Kaastöö formaat ega suurus ei ole piiratud- see võib olla kirjutis, joonistus, foto vms. Sobivad ka mõtteterad, vanasõnad, mõistatused. Kaastööde arv ei ole piiratud- mida rohkem ühe autori kaastöid avaldame, seda suurem on tõenäosus võita aastalõpu loosimises!

Kõigi avaldatud kaastööde autorite vahel loosime detsembris 2002.a välja rahalised auhinnad. Peaauhind 10 000.- krooni, lisaks veel 40 x 1000.- krooni.

Kaastöödele lisage nimi ja kontaktandmed. Anonüümsuse soovil lisage ka varjunimi.

Kaastööd saatke posti teel aadressil:

OÜ Kaseke Grupp, 49102 Maarja,

Jõgevamaa või e-posti teel:

kasekegrupp@hotmail.ee

Lisainfo GSM tel. 051 64 066

Kasekese leiad postkontorist!

Meelis KASEMAA,

OÜ Kaseke Grupp

VALLAVALITSUSES

04. 06. 2002

Vallavalitsus vaatas läbi Valtu Hoiuühistu vee- ja kanalisatsiooni hinna tõstmise taotluse ning alates käesoleva aasta 01.oktoobrist kehtivad ühistu teeninduspiirkonnas uued hinnad. Mõõdiku alusel tasumisel maksab 1 m³ 12,9 kr ning inimeste arvu alusel tasumisel tuleb 1 elaniku kohta tasuda 59,60 kr kuus. Eidapere ja Kehtna sauna doteerimise taotluste rahuldamine liikati lisaelarve lootuses edasi augustikuusse.

Nõusolek maa ostueesõigusega erastamiseks anti Rita Valentinile Lau küla Aida katastriüksuse ja Lelle POÜle Põllu küla Farmi katastriüksuse suhtes. Vallavalitsus otsustas toetada rahaliselt valla alevike jaanitudede korraldamist ning noormaadleja võistlusreisi.

12. 06. 2002

Tulenevalt eelarve koostamise, kasutamise, muutmise ja käsutamise korrast püüdis vallavalitsus määrata valla järgmise aasta eelarve proportsioone protsentides ning otsustas esitada vastava eelnõu volikogule kinnitamiseks. Otsustati rahaliselt toetada põhikooli kiitusega lõpetanud valla õpilasi. Arutleti Lelle Lasteaia edasise juhtimise korraldamise üle ning kuulati ära juhataja kohusetäitja Katrin Velleste seisukohad.

Vallavalitsus nõustus Pae küla Uuetoa katastriüksuse ostueesõigusega erastamisega Ellen Nipernaadi poolt.

17. 06. 2002

Vaadati läbi koolidirektorite vabade ametikohtade täitmise konkursi komisjoni otsused ning vallavalitsus nõustus kinnitama Lili Saksingu Kehtna Kunstide Kooli ja Tarmo Mureli Lelle Põhikooli direktoriks. Otsustati rahaliselt toetada gümnaasiumi medaliga lõpetanud Katrin- Helena Kurusoni ja Laidi Survat. Seoses tuleohu vähenemisega otsustati tunnistada kehtetuks metsade ajutise sulgemise määrus ning alates 20.juunist 2002.a. ei ole valla metsades ja rabades viibimine enam keelatud.

Nõustuti kauplemisloa andmisega OÜ Seedri Puukool.

19. 06. 2002

Vallavalitsus nõustus vabade ametikohtade konkursi komisjoni otsusega ning kinnitas Eidapere Kooli direktoriks Inge Pullati. Seoses direktorite vahetusega moodustati komisjonid koolide varade üleandmiseks-vastuvõtmiseks. Kaaluti valla arengukava eelnõu avalikustamist ning jäädi valla raamatukogude ja interneti kodulehekülje juurde.

21. 06. 2002

Vallavalitsus vaatas läbi MTÜ Elupuu 2 avaldust ning otsustas neid momendil mitte rahuldada. Tutvuti Eidapere kool- kodu kanalisatsiooni projektiga ning otsustati saata see edasi keskkonnatalitusega kooskõlastamiseks. Otsustati rahaliselt toetada kihelkonnapäevade läbiviimist ning Valtu Spordimaja invatõstuki paigaldamist.

Rahuldati AS Raes kauplemisloa taotlus ning määrati raske puudega kõrvalist abi vajavale isikule hooldaja.

Kehtna esinduskogu kuulutab välja fotokonkursi teemal “Kehtna heas ja halvas”

Ootame fotosid heast ja halvast nähtuna Kehtna alevikus suvel ja sügisel. Teema on väga-väga lai, igäüks leiab kindlasti oma lähenemisnurga. Loodame, et fotod tõstatavad probleeme ja valgustavad kitsaskohti ning ka näitavad läbi positiivse või humoorika vaatenurga meid ennast ja meid ümbritsevat.

Esimene voor hõlmaks suve ja sügist.

Vahekokkuvõtted teeme enne jõule. Paremate tööde autoreid ootavad toredad auhinnad. Näitust laekunud töödest saavad vaadata kõik. Teise vooru – talv ja kevad – kuulutame välja talve hakul.

Niisiis – oma töid võite vallamajja Reet Langi kätte toimetada

alates 15.augustist kuni 20.novembrini. Hakkame neid avaldama ka Valla

Vaatlejas, kahjuks küll must-valgena. Parimate töödega seoses on liikuma

hakanud mõned mõtted, aga sellest hiljem...

Head silma ja aktiivset osavõttu!

Kehtna esinduskogu

Kehtna vallavolikogu keskkonnakaitse komisjon

... alustas tööd 1998.a uues koosseisus: Tenno Teets, Heik Past, Kaja Mõtsnik, Arnold Pukk, Eevi Mahoni, Jaan Reim. Hiljem liitusid komisjoni tööga Peeter Kask ja Ülari Luisk.

Komisjoni tegevuse eesmärkideks on:

1. Selgitada valla elanikele vajadust hoida ja kaitsta meid ümbritsevat elukeskkonda ning muuta see kaunimaks ja elamisväärsemaks.

2. Organiseerida külade ja asulate pidev heakorrastus ja rajada uusi haljasalaid ning hooldada olemasolevaid looduskaitse objekte. Tugevdada järelvalvet nendele kehtivate eeskirjade täitmise osas. Võtta täiendavalt kaitse alla loodusobjekte.

3. Rajada uusi ja korrastada vanu supluskohti ning leida neile hooldaja-vastutaja.

4. Korraldada iga-aastane konkurss "Kaunim kodu", et hoogustada kaunite kodude ja ilusate koduaedade teket.

5. Rakendada ellu uus jäätmekäitlusseadus.

6. Leida võimalusi ja konkreetseid lahendusi valla alevikes joogivee kvaliteedi parandamiseks ja reovee puhastite rekonstrueerimiseks.

Vastavalt tegevusprogrammidele koostab ja kinnitab komisjon iga-aastase tegevuskava ja võtab vastu kulude eelarve. Jooksva aasta tegevuskava koostatakse lähiaastate tegevusprogrammist lähtudes. Kulude eelarve sõltub vallavolikogu poolt eraldatud rahast, mille nappuse tõttu jääb nii mõnigi töö tegemata või liukub edasi. Kuid vaatamata sellele on aastatega nii mõndagi korda saadetud.

Kõige rõõmustavam on vallaelanike muutunud suhtumine keskkonnakaitsele. Sellealased tööd on leidnud elanikkonna kaasalöömist ja heakskiitu.

Konkurss "Kaunis kodu" on muutunud populaarseks. Tänu sellele on valla asulate ja külade heakord paranenud, elamud ja koduaiad

kaunimaks muutunud. Kui mõni aasta tagasi komisjon otsis kaunist koduaeda ja leidis ainult mõned, siis nüüd on neid palju ja parimat paljude heade seast on juba raske määrata.

Supluskohad on korrastatud, hooldajad olemas. Veetaimed on niidetud ja vesi on puhtam.

Ulatuslik töö on tehtud meie vallas väärtuslike parkide renoveerimisel ja säilitamisel. Looduskaitsealuseid objekte hooldatakse ja kaitstakse pidevalt. Looduskaitsealune Estonia mägi koos tehishärvega on muutunud puisniiduks-looduslikuks pargiks. Kalmistud on muutunud korrastatavaks. Eriti tuleb esile tõsta uue näo saanud Lelle kalmistut. Kehtna aleviku vee- ja kanalisatsioonitrasside probleemide lahendamine on käivitunud. Kehtna alevikus on likvideerima asunud vanu (peremeheta) reostusallikaid – bensiinjamaa ja masuudihoidlat. Eidapere ja Kaerepere alevikesse on rajatud uued haljasalad. Jaanipäevaks avatakse Kaereperes uuesti purskkaev. Inglisele taastatakse jõepais ja kahele jõesaarele viivad sillad. Palukülas on rajamisel talispordikeskus ja looduskaitseala. Käesolevaks aastaks on volikogu eraldanud 100 000 krooni külade heakorrastamiseks. Paljudes küldes on valitud külavanemad. On lõpetamisel ühtse stiiliga suunaviitade paigaldamine.

Vallale on suureks häbiks inimesed, kes reostavad oma ümbrust, teeääri, metsaaluseid, visates kõikjale oma prügi.

Keskkonnakaitse komisjon tänab kõiki neid vallaelanikke, kes on aidanud muuta meie valla ilmet kaunimaks ja keskkonda elamisväärsemaks.

Siiralt loodame, et meie koostöö jätkub ka edaspidi ja veelgi hoogsamalt. Selleks soovime teile jõudu ja tervist ja head tahtmist teha midagi väärtuslikku!

Lugupidamisega:

Keskkonnakaitse komisjon

Maaraamatukogutöötajate suvelaager seekord Kehtnas

See iga-aastane traditsioon korraldada laager eri maakondades on tänavu teoks saanud Rapla maakonnas Kehtnas.

Laagris osales ligi 50 inimest Eesti kõigist maakondadest ja selle tööharu juhid Tallinnast, maaraamatukogude sektsiooni juhatus ja ERÜ büroo.

Peavarju ja toitlustuse pakkus Kehtna majandus- ja Tehnoloogiakool. Selle eest suur tänu kooli direktorile, Õie Paaslepale ja kokkadele. Meie külalised jäid kõigega ülimalt rahule.

Esimene tööpäev algas ülevaatega Jüri Järsilt teemal "Infotehnoloogia maaraamatukogus". Plaani kohaselt peaks internetiseerimine selles vallas olema lõpetatud 2003. aastaks.

Seejärel räägiti töötajate ametipalkadest ning tehti kokkuvõtteid samasisulistest küsimustest. Kehtna valla raamatukogutöötajate palgad jäävad alla vabariigi keskmisest ametivendade palgast.

Päev lõppes Sillaotsa talumuuseumis piknikuga, kus ka ilmataat selle aja vihmaga vahet pidas.

Teine laagripäev kujunes sisutihedaks tööpäevaks. Kultuuriministeriumi rahvaraamatukogude nõunik Meeli Veskuse ettekanne teemal "Riik ja rahvaraamatukogud" tõstas mitmeid

küsimusi ja vastusõnavõtte. Koos vaeti, kuidas parandada ja täiendada uut raamatukogude arengukava.

Ettekandele järgnes rühmatöö teemal "Maaraamatukogude töötajate tööülesanded ja nõuded ametikohale".

Heik Past vallaesindajana tutvustas meie külalistele Kehtna valda lähemalt.

Seejärel siirduti ringsõidule valla raamatukogudesse Inglisele, Keavasse ja Kaereperre.

Kaereperes oli võimalus imetleda Haide puukooli rikkalikku kollektsiooni. Paljud leidsid endale kojuviimiseks meelepärase istiku.

Päev lõppes piduliku õhtusöögiga, kus meelelahutust pakkusid kehtnalased ja avangardistlikku maailmanägemist jagasid Andres ja Ly Ehin.

Laagri viimasel päeval võeti kokku eelmiste tegemiste sisu, mille põhjal esitatakse pöördumine omavalitsuste liidu poole.

Selle üritusega lõppes raamatukogude aktiivne tegevus ning algas suvepuhkuste aeg.

JUTTA JUKK,
Valla baasraamatukogu juhataja

Uute üliõpilaste vastuvõtt on alanud!

Mainori Majanduskool pakub seitsmes Eesti linnas võimalust omandada rakenduslik kõrgharidus majandusega seotud erialadel. See on suurepärane õppimisvõimalus kõigile neile, kel keskkooli (gümnaasiumi) lõpetamisest möödab aastaid, kes käivad tööl või kellel on pered, mistõttu Tartus või Tallinnas õppimine on komplitseeritud. Kodukohas õppimine on mugavam ja odavam, sest vahemaad on väiksemad ja öömaja on omast käest võtta.

Tõsi, õppimine Mainori Majanduskoolis on tasuline, kuid kõik meie üliõpilased saavad õppelaenu, mida tuleb tagasi maksta hakata alles pärast kooli lõpetamist. Õppemaks aastas on 15 000 krooni, kui tulla õppima päevasesse osakonda, mis on eelkõige mõeldud noortele, äsja gümnaasiumi lõpetanud noortele, kes ei käi tööl. Õppemaks on võrdne õppelaenuga, seega perekonna väljaminekud ei suurene enne, kui kool on läbi ja tuleb hakata tagasi maksta pangalaenu.

Õhtune õpe sobib neile, kes käivad tööl ja neile, kel kodus väikesed lapsed. Koolis käiakse reede õhtuti ja laupäeviti-pühapäeviti. Kaugõpe on mõeldud suure töökoormusega inimestele, kes koolis käimiseks leiavad aega vaid üks kord kuus. Õpe õhtuses ja kaugõppe vormis maksab 19 500 krooni ja seda saab maksta kolmes osas. Suure osa saab katta õppelaenuga (15 000).

Peatselt algaval õppeaastal on Mainori Majanduskooli Rapla filiaalis võimalik õppida kolmel erialal kolmes erinevas õppevormis. Erialadest avame traditsiooniliselt ärijuhtimise eriala, kus pärast esimest kursust on võimalik spetsialiseeruda üheksale kitsamale valdkonnale. Nendeks on finantsjuhtimine, majandusõigus, logistika turundus, tootmisjuhtimine, kinnisvaraarendus ja täiesti uue suunana ka tehnomaterjalid, autod ja muud veomasinad ning kütused ja määrdeained. Kolme viimase eriala spetsialiste ei õpeta Eestis ükski teine kõrgkool, Mainoris saab seda õppida tänu professor Mihkel Naamsile ja tema uuele, äsjaavatud laborile. Täiesti uute erialadena on Raplas võimalik õppida ka psühholoogiat ja infotehnoloogiat, neid erialasid ei ole Raplas varem õpetatud.

Mainori Majanduskoolis ollakse seda meelt, et lihtsam on sõidutada õppejõud õpilaste juurde, mitte vastupidi. Meie koolis loevad loenguid oma ala tunnustatud spetsialistid, teada-tuntud õppejõud teistest ülikoolidest, kes töötavad meil lepingute alusel. MMKs õpitakse kolm aastat, rakenduslikku kõrgharidust tõendava riikliku diplomi saavad üliõpilased alles pärast eksamite-arvestuste-praktikate-kursuse- ja diplomitööde edukat sooritamist. Just tänu pikkadele suviste praktikatele on paljud üliõpilased leidnud enesele parema töökoha või roninud karjäärireedelil mõned pulgad ülespoole, igatahes töötuid lõpetajaid Mainori Majanduskoolist ei tule. Üks on selge – et elus kusagile jõuda, tuleb õppida, kõrgema palga eelduseks on parem haridus. Ja lõpuks on ju teadmised need, mida mitte keegi meilt laenata ega varastada ei saa, teadmised on meie visiitkaardiks läbi elu.

Ilusat suve ja peatse kohtumiseni Mainori Majanduskoolis!

Pille Mutli,
MMK Rapla filiaali direktor
048 94 401, 051 04 044

Kuidas jõuavad Euroopa Liidu miljardid teie valda?

Euroopa Liit pakub Eestile aastatel 2004-2006 regionaalabi kuni 3,6 miljardit krooni aastas. Teisisõnu pakutakse meile iga Eesti elaniku kohta tagastamatut abi umbes 2200 krooni aastas. Kuidas see raha teie valda jõuab ja teie valla elanikke aitab?

Erinevalt põllumajandusküsimustest polnud regionaalpoliitika teemal läbirääkimisi pidades vaja vaielda abiraha suuruse üle. Euroopa Komisjoni pakutud 3,6 miljardit krooni aastas rahuldab Eestit täielikult.

Pigem on meie probleem see, kas me esimestel liitumisjärgsetel aastatel kogu abi vastu suudame võtta. Musta stsenaariumi korral arvestab rahandusministeerium sellega, et kahel esimesel aastal suudetakse EL regionaalabi ära kasutada keskmiselt 3,25 miljardit krooni aastas. Kõige tähtsamaks kujuneb siin esimene aasta. Iga hilinenud kuu liitumisel ja Eesti riikliku arengukava kinnitamisel toob meile kaasa raha vähesema kasutamise esimesel aastal. See ei tähenda veel seda, et need summad Eestile lõplikult kadunud on. 2004 aasta rahadest saab väljamakseid teostada kuni 2006 aasta lõpuni, 2005 aasta rahadest 2007 aasta lõpuni jne.

Paremad maanteed, odavam elekter

Pool regionaalabist tuleb meile EL Ühtekuuluvusfondi kaudu. Selle raha eest teostatakse üle 80 miljoni kroonise maksumusega transpordija keskkonnakaitseprojekte. Näiteks on selle raha eest plaanis remontida Tallinn-Tartu-Luhamaa ning Narva-Valga maanteed, toetada suuremate rahvusvaheliste sadamate arendamist. Samuti soovime kasutada Ühtekuuluvusfondi raha põlvkivielektriijaamade uuendamiseks. Kuidas teie valla inimesed sellistest ettevõtmistest kasu saab?

Tallinn-Tartu-Luhamaa maanteest saavad otsest kasu Lõuna-Eesti elanikud. Suurem ja kiirem tee võimaldab neil mugavamalt pealinnas käia, samuti hoogustab parem transpordihendus sealkandis ettevõtlust. Maanteed ehitada tuleks Eesti riigil niikuinii. Praegu tehakse seda laenuraha eest, kuid laen tuleb tagasi maksta.

Ehitades teid EL tagastamatu abi eest, saame oma maksumaksja raha säästa näiteks parema hariduse või arstiabi eest maksmiseks.

Ka elektriijaamu tuleb uuendada niikuinii, praegu võetakse selleks raha kõigi Eesti Energia klientide taskust. Kui EL tasub tulevikus 20-30% elektriijaamade tehnoloogia keskkonnasõbralikumaks muutmise kuludest, siis võimaldab see vältida elektri hinna tõusu.

Teine pool regionaalabist tuleb struktuurifondide kaudu, mida on kokku neli. Regionaaltoetusteks võib aastas kulutada ligi miljard krooni. Selle eest saab tulevikus rahastada infrastruktuuri arendamist, näiteks haiglate uuendamist, sadamate väljaarendamist, vajalike juurdepääsuteede ehitamist maapiirkondade ettevõtetele, keskkonnaobjektide rajamist. Põllumajanduse ja kalanduse arengutoetuseid on võimalik talunikel ja ühistutel kasutada investeringute tegemiseks ja tootmise uuendamiseks.

Euroliidu eesmärk on vähendada tööpuudust

Üle 300 miljoni krooni regionaalabist on suunatud uute töökohtade loomiseks või säilitamiseks. Toetada saab pikaajaliste töötute koolitamist, kelle nooruses omandatud ametiga pole tänapäeval enam midagi peale hakata. Eestis kulutatakse praegu tööpuuduse vähendamiseks peaaegu viis korda vähem raha kui Euroopa Liidus, seetõttu on meie tööpuuduse tase ka peaaegu kaks korda suurem. Struktuurifondide projektide suurus võib kõikuda paarist tuhandest (koolitus) kuni mitmekümne miljonini (infrastruktuur). Struktuurifondidest võivad toetusi taotleda iga valla omavalitsused, munitsipaal-ettevõtted, ettevõtjad, talunikud ning mitmetulundusühingud.

Euroopa Liit pakub meile regionaalarenguks raha, mis võrreldes meie seniste oma summadega on mitu korda suurem. Aga selle abi vastuvõtmiseks peavad Eesti riik, omavalitsused ja ettevõtjad ka ise vaeva nägema.

Euroopa Liit katab regionaalsete ettevõtmiste

kuludest 20-85%, osa rahast tuleb alati panna Eesti avalikul sektoril. Teiseks on meil vaja häid ideid, millest kohalikud inimesed saaksid käegakatsutavat kasu (töökohtade loomine, elukeskkonna parandamine). Kolmandaks on vaja head ideed korralikult kirja panna. Euroopa Liidu abi ärakasutamiseks on vaja valmistuda juba praegu. Rahandusministeeriumil ja siseministeeriumil on kavas alates sügisest koolitama hakata vajalikke nõustajaid ning pakkuda selleks kõigile huvilistele piisavalt teavet.

Iga krooni eest, mida Eesti hakkab liitumisel ELi eelarvesse maksma, on meil võimalik saada tagasi 3-4. Seda raha kasutades on Eesti suuteline kordama Iirimaa edu, mis tõhusa EL regionaalabi ärakasutamisega suutis tõusta Euroopa vaeseimate riikide seast jõukamate sekka.

Miks meid üldse aidatakse?

Sageli küsitakse, miks üldse Euroopa Liit meid aitab? Kas see abi on ikka omakasupüüdmatu? Euroopa Liidus on olnud algusest peale kehtinud põhimõte, et rikkamad riigid toetavad vaesemaid. Näiteks Saksamaa ja Holland maksavad selle eest, et aidata Kreekat ja Portugali. Muidugi on siin ka väike omakasu mängus. Iga inimene tahab ju, et tema naaberkorteris või talus elaksid korralikud inimesed. Korralikud naabrid ei tee teile tüli, vaid on vajadusel abiks. Nii tahavad ka Euroopa Liidu riigid, et kõik nende naabrid oleksid heal järjel ja meeldivad. Majanduslikult edukad riigid ei ähvarda naabreid kurjategijate ega ebaseaduslike töötajate sisserändega.

Esialgu pakub EL kindla suurusega regionaalabi summasid meile kolmeks aastaks. See ei tähenda, et pärast 2006. aastat abi lõpeks. Meid toetatakse regionaalabirahaga niikaua, kuni oleme oma elujärgjega jõudnud Rootsi või Soomega võrreldavale tasemele. Kahjuks oleme me sellest praegu väga kaugel, olles umbes kolm korda oma põhjanaabritest vaesemad.)

RENALDO MÄNDMETS,
rahandusministeeriumi asekancler

Kehtna Põhikooli poisid käisid Taanis

Mõni aeg tagasi võõrustas Taani linn Kolding Põhjamaade Koolispordi Festivalist osavõtjaid.

Sportimise osatähtsus nimetatud festivalil osutus loodetust tagasihoidlikumaks, ent võitjad erinevatel spordialadel selgusid siiski. Kavas olid võistlused kergejõustikus, tüdrukute ja poiste jalgpallis, võrkpallis, käsipallis, orienteerumises ja sulgpallis. Lisaks pakkusid korraldajad mahukat kultuuriprogrammi, mille krooniks võiks lugeda tuntud Taani pop-grupi Safri Duo vabaõhukontserti.

Põgusamalt peatuks poiste jalgpalliturniiril, kus osavõtjaskond suurim. Koos Kehtna kooli võistkonnaga alustas heitlust esikohale 18 meeskonda.

Kehtna sattus loosi tahtel A-alagruppi, kus mängiti järgmiselt:

1. Storsjörskolan II (Rootsi) 14:0
2. Husum Danske Skole (Saksamaa) 30:0
3. Lena Videregaende Skole (Norra) 1:1

Koos Norra kooliga koguti 7 punkti, ent parem väravate vahe algrupis Kehtnale.

Edasi jätkati mängu vahegrupis, kus lisaks veel ühe alagrupi võitjale ka kahe alagrupi II koha omanikud:

1. Saltinsi keskkool (B II) Leedu 5:2
2. Herrgardsgymnasiet (C II) Rootsi 1:3
3. Bramdrup Skole (D I) Taani 4:5 / 3 punkti, III koht

5.-6. Koha kohtumises satuti vastamisi Haapsalu Wiedemanni Gümnaasiumiga, kellele tuli alla vanduda tulemusega 0:2. Seega 6.koht. Kehtna võistkonnas mängisid **Raido Sildoja, Lauri Kippel, Tarvo Andres, Mihail ja Vitali Istsuk, Tõnis Kaukvere, Alo Dupikov, Kristjan Kutser, Raido Paaslepp.**

Kogu loo lõpetuseks tahaks erilise tänu-tundega ära märkida need asutused-ettevõtted, kes Kehtna Põhikooli võistkonna Taani lähetamise kulud enda kanda võtsid. Ilma teie

abita poleks see võistlussõit teoks saanud.

Täname Eesti Kultuurkapitali, Kehtna Vallavalitsust, Kehtna Mõisa OÜ, OÜ Triger-E, OÜ Alnus ja Eesti Töuloomakasvatavate Ühistut.

Kehtna Põhikooli poisse juhendanud
ERKI KESKÜLA

Valik õpilaste kirjandeid

Avaldame ka sel aastal põhikoolide lõpetajate kirjandeid. Valiku tegid õpetajad nii varasematest töödest kui ka lõpukirjanditest.

Sõpra tunnend hädas

* Hendrik Ross Eidapere Koolist

On juba vanast ajast teada see ütlemine, et sõpra tunnend hädas. Ja mina arvan, et see on ka nii, kui on õige sõber. Mul on ka näiteid selle kohta, üks neist on siin.

Oli üks raske päev ja ilm ei olnud ka kõige parem, kui algas keemia tund. Kuna tolleks päevaks oli väga palju õppida olnud ja sõber Johannes õppimata oli jätnud, tuli mul teda aidata. Tavaliselt tal seda ei juhtu, aga see päev oli just vastupidi. Õpetaja sisenes klassi ja avas päeviku.

“Johannesel on üks hinne, tule ja räägi sina meile keemilistest reaktsioonidest,” teatas õpetaja.

Minust möödudes andis Johannes mulle märku. Sain aru, mis mul teha oli vaja ja haarasin õpiku õigest kohast lahti. Õiged valemid üles leitud ja pliiatsile graveeritud, ulatasin pliiatsi koos valemitega hoolikalt ja märkamatuks Johannesele. Õpetaja vist aimas midagi.

Hüüdsin kohe õpetajale: “Õpetaja, kas te saate selgitada mulle süsihappegaasi saamise valem?”

Õpetaja sammus kohe minu juurde ja hakkas hoolikalt selgitama. Samal ajal kirjutas sõber rasked valemid pliiatsilt maha ja pani pliiatsi kraanikaussi.

Lõpptulemuseks saime mõlemad targemaks. Mina süsihappegaasiga seoses, sõber lubas aga edaspidi alati kõik ära õppida.

Ma loodan, et see ka nii jääb.

* Raido Taluri Eidapere Koolist

Elus tuleb teha valikuid. Valida saab pea kõikvõimalike asjade vahel. Näiteks mis istekoha võtad rongis, kuhu kooli edasi õppima lähed ja mis tööd suureks saades tegema hakkad. Aga üks asi, mida valida ei saa, on sõbrad. Semudeks võib saada üleöö või mitte kunagi.

Kuid kuidas leida head sõpra? Milline peab olema õige seltsiline?

Minu parim sõber on Enriko. Kuidas me üksteis omaks võtsime?

Asi algas kaheksandas klassis. Mina ei osanud vene, tema inglise keelt. Nii me otsustasime poole aasta pealt kokku istuda. Me mõlema algne soov oli paremate hinnete saamine.

Tasapisi hakkasid mu vene keele sõnade tööde hindend paranema, samuti oli tema inglise keele töödega. Kahtedest said kolmed ja kolmedest neljad. Vene keele töö ajal piilusid mina tema vihikusse ja inglise keeles päris ta minult grammatikat.

Enriko sai tihti vene keele õpetajalt tõelda, kuid ta ainult aitas mind. Ka mina sain paaril korral etteütlemise eest peapesu. Kuid tast oli saanud mu parim sõber ja hädas me aitasime üksteist alati. Maksu, mis maksab, aga siis oli sõprus tähtsam kui head suhted õpetajatega.

Me abistasime teineteist ka muudes ainetes, näiteks bioloogias, geograafias ja füüsikas, kus

ikka kõik faktid ei tahtnud peas püsida. Kaks pead on ikkagi kaks pead.

Vahel kasutasime ka kõrvalpinkide abi. Kuigi see oli suur risk, sest õpetaja ei vaadanud kunagi nii pikalt kõrvale. Me muidugi aitasime ka neid, kes abi palusid. Käsi pesi kätt. Nii me üksteist aitasime, olime kui suur pere. See kõik aga saab varsti läbi, kuigi võiks siin veel koos sõpradega olla ja rõõmu tunda.

Aga peab edasi liikuma ja pea püsti hoidma. Tuleb ju minna uude kooli ja vaevalt me kõik ühte kohta satume ning üksteist abistada saame. Pean leidma uued sõbrad, kes mind hädas aitaks ja minu eest seisaks. Ja kellele ma ise pean sirutama sõbrakäe, kui neil seda tarvis on.

Loodan lihtsalt, et leian sama head sõbrad, kui olid põhikoolis ja et jään vanade semudega headeks tuttavateks kogu eluks.

* Marge Pärnapuu Eidapere Koolist

Oli ilus suvine ilm. Ma mõtlesin, et lähen perekond Legaga Aletile ujuma. Heikoga olen ma juba lasteaiast alates hästi läbi saanud.

Aletil esialgu ei julgenud ma vette minna, sest vesi tundus mulle külm. Helen ja Heiko olid juba vees, kui mina ükskord sinna sain. Ma ei olekski võib-olla vette nii väga tahtnud minna, aga mind pritsiti märjaks.

Ujuda ma veel hästi ei osanud, aga ma tahtsin õppida ja läksin koos Heikoga sügavamale.

Siis tuli Helen meie juurde, pall kaasas. Me mängisime vees igasuguseid veemänge.

Heiko õpetaski mind ujuma. Palusin tal mind sukeldumagi õpetada, sest tema oskab seda väga hästi.

Sukeldusin, aga välja ei osanud tulla, hakkasin rahmeldama vee all ja tõmbasin endale vett isegi mitu korda kurku. Õnneks oli Heiko seal ja tõmbas mu vee alt välja. Kui poleks olnud teda, oleksin ma vist ära uppunud.

Varsti kutsus Heiko isa meid veest välja ja me läksime ära. Autos rääkisime, mis vees juhtus. Nad olid väga kohkunud.

Kodus rääkisid ka emale, mis juhtus. Tema muidugi hakkas kohe keelama, et teinekord nii kaugele ei läheks.

Veel ütles ta: “Kui Heiko poleks olnud su sõber, oleks ta su sinna jätnud. Ta oleks võinud arvata, et sa niisama seal vee all midagi teed.”

Heiko aitas minu kui sõbra seekord hädast välja. Ma arvan, et minagi olen kedagi hädast välja aidanud.

* Kristjan Köppo Valtu Põhikoolist

Inimkond ja ühiskond on mõttetu ilma inimesteta ja neid siduvate sõprussuheteta. Me sõltume üksteisest täiel määral, mis edendab sõprust. Me leiame end tihtipeale hädas ja me vajame probleemist väljaaitajaid.

Sõpru hinnatakse vanasõna järgi, et sõpru tunnend hädas.. Sellise suhtumisega võid sa oma kallitest sõpradest sootuks ilma jääda, kui oma kõik hädad talle lahendada viid. Parimad sõbrad üritavad aidata sind maksimumini, seevastu halvemad löövad käega.

Sidemetega inimesed nimetavad üksteist semudeks, kolleegideks, tuttavateks, partneriteks jne., kuid nendega on juba teised parameetrid. Nad aitavad üksteist, kuid vaid teatud piirini, mil tulevad mängu tõelised

sõbrad.

Sõpra hädast leides ei pruugi sa alati suuta teda aidata. Näiteks väiksena leidsin ma oma parima sõbra nutmas, põhjuseks ema ja isa vähene hoolivus lapsest. Sellist soovi, et laps vajab armastust, ei suutnud minagi täita.

Me üritame leida sõprussidemeid endast targemate ja jõukamate inimestega, kes oleks meile samas ka eeskujuks. Selliste sõprade puhul suureneb meie turva- ja kindlustunne, et abi leiame alati.

Raske on sõbralt küsida abi. Sageli püüame oma muredega ise hakkama saada, mis võib probleemid viia veel suuremateks. Eluteel kogetud pagas on meil kaasas kogu elu, millest me leiame lahendused nii enda kui ka oma sõbra hädadele. Me peame hoidma oma üksmeelsust, mis meid elus aitaks ja edasi viiks.

* Maria Teder Valtu Põhikoolist

Lapsepõlv on üks tore aeg. Nii palju on sõpru ja sõprust, et sellesse võiks lausa uppuda. Aga siis tuleb kord aeg, mil sa taipad, et sõprade arv ei olegi kõige tähtsam. Loeb hoopis see, kas sõprus teie vahel on tõeline või on siiski tegemist vaid tuttavaga. Sellest on ehk raske aru saada, kuid mõnes olukorras on väga lihtne näha, kas tegemist on sõbraga. Häda on see, mis toob selgust muidu nii raskele küsimusele. Loodetavasti ei kõik pea teada saamiseks läbi elama, mis mina. Minu lugu on järgmine.

Olin vast kümneaastane plikatirts, kui otsustasime “sõpradega” jalgrattamatkale minna. Kant oli kõigile tuttav ja marsruutki juba otsustatud. Aga nagu ikka juhtub, ei läinud kõik plaanipäraselt. Ühel metsaristmikul otsustasime võtta veidike tundmatuma tee. Hulljulgus hulljulguseks, kuid see otsustas matka käigu ja sai lausa saatuslikuks.

Meie lõbus matkaseltskond jätkas agarasti teed. Päev oli kaunis, tuju hea, mida veel tahta. Ainult kõhud olid tühjaks läinud, nii et otsustasime einestada. Piknikupaigaks oli mahajäetud talu aiake. Kõhud täis, sättisime end teele. Järsku kuulis sõber Priit aga kohutavat lõrinat. Vaatasime tagasi. Väraval seisis suur must koer. Suuremad põgenesid, kuid mina kõige aeglasemana ei jõudnud kuhugi minna. Nii ma siis vaatasin koeraga tõtt, hirmust värisedes, ning hüüdsin kõigest väest: “Appi! Appi!”

Ma ei tea, mis minuga juhtunud oleks, kui üks juhuslik möödakäija poleks mulle appi tulnud. Täna teda kogu südamest ja hinges sajatan oma “sõpru”, kes mu hülgasid. Ka mu tollaegne parim sõber jooksis lausa tuhatnelja, kuigi kahekesi oleksime koerast kindlasti jagu saanud. Säh sulle sõprust ja usaldust!

Sellest loost sain kõvasti õppust. Enam kunagi ei vali ma endale sõpru nii kergekäeliselt. Ka oma suurest tutvusringkonnast pean sõbraks vaid mõnd üksikut, kelle kätte julgeksin usaldada oma elu. Kõlab kui kliš ee, kuid on ometi tõsi. Usaldus on sõpruse alus, millega võib austada vaid seda väärivaid isikuid. Olen siiralt õnnelik, et mu praegused sõbrad on end tõestanud ka kriisiolukordades. Seega olen teinud õiged valikud ja võin end alati julgelt tunda, sest mul on sõbrad, kes ei jäta mind hätta.

Valik õpilaste kirjandeid

Uksed

Uksed avavad meile maailmas uusi võimalusi ja samas sulgevad neid, kui me õige hetke maha magame. Elus on raske läbi lüüa, seepärast peab kogu aeg silmad lahti hoidma, et õigel hetkel märgata jalg ukse vahele panna.

Uksed ka sulguvad, takistades meil tagasi minevikku vaatamast. Arvatavasti kogen minagi seda, kui selle aasta kevadel Kehtna Põhikoolist jäädavalt lahkun. Ma jätan hüvasti oma õpetajatega, kes mulle kõige esmaseid elutarkusi on jaganud. Ma ei kujuta ette, kuidas mul küll õnnestub öelda head aega klassiõdedele ja –vendadele, kellest paljud mulle nende aastate jooksul nii kalliks ja lähedaseks on saanud. Olenemata minu soovist, sulguvad 15. juunil minu selja taga põhikooli uksed.

Minu jaoks avanevad sügisel Rapla Ühisgümnaasiumi uksed. See toob mu ellu uusi võimalusi ja inimesi. Loodetavasti koolitatakse seal mind tuleviku jaoks hästi, sest mul on vaja palju tarkust, et unistuste täideviimiseks osata edaspidi õigest uksest sisse astuda. Ülikool ja esimene töökoht – nende uste avanemine sõltub õnneks või õnnetuseks ainult minust endast.

Ma kavatsen kõndida läbi elu, südameuksed valla. Kui mul veab, siis leian ma inimese, kelle armastusesümbol mulle vastugi avaneb. Minu arvates on lukus uksega süda kurb ja mittetäiuslik. Selle võtit ei tohiks teiste inimeste eest peidus hoida. Kaks inimest võivad täiesti õnnelikuks saada alles siis, kui nende südamed on teineteisele "tere" öelnud.

Uksed on inimestele kurbuse või õnne algused ja lõpud. Kuigi nad on vahel hirmutavad, ei tohiks neid karta, sest kunagi ei tea ette, mis väärtused nende taga tegelikult peituvad.

TRIIN KIOLEIN Kehtna Põhikoolist

Kas arvuti või sõber?

Käes on sajand, mil arvuti on inimesele vajalik, kuid ta ei asenda elusolendit.

Meie esivanemad kaugest minevikust ei osanud elektroonikast ja muust säärast unistadagi. Rohkem suheldi tööd tehes ja pidudel või kodudes. Muudeks vahenditeks polnud vajadust. Üha rohkem hakkas kaugete vahemaade tagant suhtlemine arenema seoses hariduse parema leviku ja kättesaadavusega. Elanikkond õppis kirjutama. Saadeti teateid läbi tuttavate või kirjatuvidega. Rahvas ei osanud soovida midagi enam ning suhtles ainult lähikondlastega. Peamine oli see, et teineteist mõisteti.

Praegusel sajandil omab suurt tähtsust, kas inimene on koolitatud. Paraku jääb seoses tööde ja reisidega väga vähe aega äriinimestel ja ka õppuritel oma pere ja sõprade jaoks. Suheldakse napisõnaliselt või koguni arvuti abiga. Elektronpostiga saab loomulikult väga kergelt ja lihtsalt saata ka teisest maailma otsast sugulastele teateid, kuid rääkimist näost näkku ei asenda miski. E-maili miinuseks on liigne mugavus, tegelik tunnete, näoilmete ja muu säärase mittedärgemine. Loomulikult saab suuresti kannatada ka inimeste sõnavara ja otsene mõtete väljendamine.

Arvuti ei suuda sõpra mitte kunagi asendada. Kompuuter ei nuta, naera, kuula sinu muresid ega paku ka oma abi ja tuge. Igal elusolendil on tarvis kedagi, kellele südameilt kõik ära rääkida. Arvuti on küll vagusi, kuid see ei tähenda, et tal oleks hing sees ja ta kuulaks meid tähelepanelikult ja tasa. Vaikus

annab vaid tõestust sellest, et elektroonika on tuim ja külm vahend, mis aitab meil küll tööd teha ja õppida, kuid millel ei ole ühtki inimlikku ja sooja emotsiooni.

Arvuti ei asenda sõpra iialgi. Sõber võib aga vahel ise olla kompuutri eest. Nad mõlemad on vajalikud, kuid sõber ületab kõik.

LAURA KOKK Lelle Põhikoolist

Vaatasin perekonnaalbumit

Oli päikeseline päev. Istusin teleri taga ning vaatasin mõttetuid saateid. Oli igav. Küsisin emalt soovitusi, mida teha. Ta pakkus välja idee vaadata pilte. Seadsingi sammud raamaturiituli poole. Haarasin sealt paksu pruuni albumi. Istusin vaikselt diivanil ja lõin kaane lahti.

Esimesel fotol, mida nägin, seisid peal mu õde ja koer. Tuli täpselt meelde, millal see pilt oli võetud. Kohe selle all olin mina koos õega. Algul ei tundnud ennast ära, kuna olin seal palju noorem ning õest lühem.

Keerasin mõned lehed edasi ja leidsin seal vahelt kirjad. Neid oli umbes tosin ja nad olid roosa paelaga kinni seotud. Uudishimulik, nagu ma olen, sõlmsin paela lahti ning võtsin ühe pealmise kirja kätte. Jälginis marki. See oli hästi ilus, selline pisike ja läikiv. Margi alla oli kirjutatud ema nimi ja aadress. Tõmbasin hiirvaikselt kirja ümbrikust. Voltisin lahti ja hakkasin lugema. Seal seisis: "Kallis... Palun tule reede õhtul kell 20.00 vana kooli taha! Sinu Nõpsik". Oleksin peaaegu naerukrambid saanud – "sinu Nõpsik". No vaata sa, kuidas mõne hüüdnimi on. Või äkki oli see kellegi pärisnimi? Panin kirja tagasi ja võtsin uue. Jälle see sama tegelane oli kirja saatnud. Umbes kaheksanda ümbriku sees oli ka pilt, kus istusid tugitoolil kaks inimest. Mingisugune mees istus all ja tema süles armas naine. Mehe tundsin ära, see oli minu isa. Uuris pilti veel, isa pea kohale oli kirjutatud Nõpsik ja naise kõrvale Thea. Thea, minu ema nimi. Kas tõesti...? Kas tõesti olid mu vanemad enne abiellumist kirjavahetuses? Igatahes on see huvitav. Tahtsin just fotot tagasi panema hakata, kui kuulsin koridoris samme.

Toppisin kirja rutuga ümbrikusse ja sidusin paelaga kinni. Just samal hetkel, kui lehte keerasin, astus ema sisse ja küsis: "Noh, oled midagi huvitavat ka näinud või?" Laususin: "Ei, need ju kõik sellised pildid, mida ma enne olen näinud." Ei julgenud ju emale öelda, et kuule, ma lugesin veidi su armastuskirju. Siiski küsisin vaikselt: "Ema, kas meil on veel pildialbumeid, selliseid, mis on natuke vanemad?" Ta kehtas õlgu ja astus toast välja.

Otsustasin mõni päev minna keldrisse vaatama, kuna ema kirjad isale olid ju veel leidmata. Muidugi oleks vahelduseks hea ka pilte vaadata.

MARGIT VAVULSKI Lelle Põhikoolist

Tahvli unenägu

Koolimaja on tühjemast tühjem. Mitte ühtegi ärritust tekitavat tegurit siin ei leidu. Valitseb kõigi aegade suurim vaikus, kui äkki kostub väikesest klassiruumist selline sõnadevaling, et jääb tunne, nagu oleks kokku surutud sada venelast. See aina valjeneb ja valjeneb ning lõpeb suure karjatusega. See on tahvel, mis oma piinades peaaegu seinalt pidi maha kukkuma.

Ta nägi und. Kõige jubedamat, mida tahvel veel üldse näha võib. Ei, Lelle laste vahelist Vietnami sõda pole see helepruun tahvel küll tunnistanud, aga siiski on koolil omad

saladused...

Alati, kui päike lõpetab oma paistmise, muutub koolimaja süngeks. Krohv koorub seintelt ja uksed kukuvad eest. Ei möödu ühtki ööd, mil koolimajas ei panda toime kuritegu.

Hiirte puudumise põhjuseks ongi see, et nad näevad jubedamat tapmisviisi ning hirmust paisuvad ka nemad lõhki, nii et seintelt voolab väikeste pisaratena alla veel vaid tumepunane veri. See pole kaugelki lõpp – kuskilt saalinurgast võib kosta veel noorte laste kisa, kes on mingil määral moondatud lõpmatuseni neil igat moodi võikaid võtteid kasutades.

Järsku hakkab keegi kuskil oigama. On tunda, et miski elujooki taganuttev olend liigub aina lähemale. Hämaras on märgata inimesekuju. Tõusva päikese käes on teda täielikult näha – ta riided on räbalas, peas on mitu suurt haava ning käed on tugevasti muljutud. Ta aina kisab: "Laske mind välja! Seinade tolmune õhk on mind lõpmatuseni tüüdanud. Ma tunnistan, et olen kooli tagant raha varastanud, aga nüüd olen oma karistuse saanud ja võite mind katlamaja korstna seest välja müürida."

...Hea, et see on ainult uni, muidu kukuks tahvel tõesti seinast.

Lelle pole mingi õuduste koht ja Lelle kooli tahvel varjab endas ainult õpilaste ja õpetajate häid ja halbu aegu.

Kuid miks selline unenägu? Põhjus on lihtne, tahvel asub eesti keele klassis ja seega on tahvli mõttelend suur ja lai.

LIIS PALLAS Lelle Põhikoolist

1000 aasta pärast

Tuul ulgus! Liivaterad lendasid! Õhus oli kuulda ainult sahinat ja mühinat, oli aasta 3002.

Lelle oli inimtühi. Püsti olid mõned üksikud hurtsikud ja puud. Ümberringi laiusda tohtud kuivanud sood, mis meenusid kuumaastikku.

Maast oli üle läinud XXII maailmasõda, mille kahjustusi on võrreldud XI-ga. Sel hetkel ei elanud planeedil ühtki inimest, ringi käisid ainult relvastatud rohelised mehikesed. Neid huvitas ainult söök, milleks tarbiti kõike, mis oli käega katsutav ja tahke. Nad olid elanud siin juba 287 aastat ning olid jõudnud ära süüta pool Ameerika mandrist. Iga hetk hakkasid nende hambad jõudma Euroopasse.

Eestis aga hakkasid sel ajal maad värisema ja välja ilmus Eesti kangelane Kalevipoeg, kes tuli jooksusammul Tallinna poolt. Läänest jooksid võidu kohale Leiger ja Suur Tõll, kelle voodid olid hakanud vajuma, sest maapinda oli kõvasti õõnestatud. Nad kogunesid Kesk-Eestisse ja istusid Palukiila mäe jalamil. Ootasid seal aasta, et tuleks juurde keegi idast või läänest, aga ei midagi. Nii tuli neil kolmekesi pidada lahing tulnukate vastu. Kalevipoeg valis enda kaitsmiseks Lelle koolimaja korstna, kiskus selle maast lahti ja hakkas vibutama. Leiger ja Tõll olid vähe nõrgemad ning pidid leppima kahe tammega, mis olid istutatud 2222.aastal Lelle kooli sulgemise puhul.

Nad kolmekesi pidasid tõsise lahingu, kuid oli juba ette teada, et kaotus tuleb vastu võtta. Nii langesid meie sangarid järgemööda.

Mehikesed aga vaatasid, et Eesti, see on tubli koht ja tegid sellest vähendatud maketi, kuna kogu riigi oma tuli liiga suur, otsustati teha ainult viimase lahingupaiga makett ja selleks oli Lelle.

Nii seisabki Lelle makett tulnukate kosmoselaevas, kapten Tuutu öökapi peal.

TANEL LIPS Lelle Põhikoolist

Valla koolide lõpetajad

Pildil Kehtna Põhikooli lõpetajad eksmil.

Toivo NIINEMETSA foto

Kehtna Põhikool

1. Triin Kioline Lõpetas kiitusega, Kehtna valla preemia
 2. Laura Tõnissoo Lõpetas kiitusega, Kehtna valla preemia
 3. Alo Dupikov Kehtna kooli preemia
 4. Svetlana Frolova
 5. Mihail Iš tš uk
 6. Vitali Iš tš uk
 7. Janar Kaer
 8. Karl Kaljumäe Sauvo kooli preemia
 9. Helena Katkosilt
 10. Tõnis Kaukvere
 11. Kerry Kolsar
 12. Leila Kosemäe
 13. Kristin Kutser
 14. Kristjan Kutser
 15. Helen Kuus
 16. Tarmo Kürsa
 17. Riho Lehtorg
 18. Raido Paaslepp Kehtna kooli preemia
 19. Ülar Paimre
 20. Kristo Pajus
 21. Elina Randoja Sauvo kooli preemia
 22. Helle Saad
 23. Silver Siniällik
 24. Kristina Stahnevitš
 25. Martin Timmi
 26. Aldis Toome
 27. Eerika Tori
- Klassijuhataja Eva Pedaja**

Direktori märkus:

Ajaloolise faktina võib lisada, et KÕIK lõpetajad olid ära teeninud ainekiituskirjad mõnes aines. Seda pole enne juhtunud!

Valtu Põhikool

1. Rino Aun
 2. Krista Baikov
 3. Hanno Hirv
 4. Mari Kalda Maavanema vastuvõtul
 5. Kristjan Kõppo
 6. Kati Kõrtsini
 7. Jannar Laas
 8. Kaisa Lasner Maavanema vastuvõtul
 9. Triin Laurimäe
 10. Andri Märdikes
 11. Anu Nõmmik
 12. Kati Ojavee
 13. Kristel Sarapuu
 14. Janek Sarjas
 15. Sigrid Sinikas
 16. Margit Sündema
 17. Areenika Tammissaar Kiitusega, maavanema vastuvõtul
 18. Raili Tammissaar
 19. Maria Teder Kiitusega, maavanema vastuvõtul
 20. Marii Tunnel
 21. Ülo Virma
- Klassijuhataja Veera Mahlakas

Lelle Põhikool

1. Laura Kokk
 2. Prit Kolumbus
 3. Tanel Lips
 4. Liis Pallas
 5. Maret Pihla
 6. Raul Pürgma
 7. Hillar Ross
 8. Reeli Solom
 9. Tiina Tõrvet
 10. Mihkel Vahtre
 11. Margit Vavulski
- Klaasijuhataja Veera Tamm**

Õnnitleme kõiki valla noori,
kel edukas koolilõpetamine
seljataga.

Õigeid valikuid ja edu
edaspidiseks!

KEHTNA VALLAVALITSUS

Eidapere Kool

1. Liis Kaasma
 2. Kristi Laur
 3. Enriko Leiaru
 4. Marta Lind
 5. Liina Mühlberg
 6. Marge Pärnapuu
 7. Anneli Pärt
 8. Hendrik Ross
 9. Eerik Solovjov
 10. Raido Taluri
- Klassijuhataja Mare Haas**

Ingliste

Lasteaed-Algkooli

lõpetasid sel õppeaastal 4 õpilast.

1. Vahtmäe, Kaisa
2. Küla, Kadi
3. Reinart, Vardo
4. Joakit, Victooria

Toredad ja hakkajad lapsed, kes igale poole käed külge löid ning tublisti esinesid. Eriti paistis silma Kaisa Vahtmäe. Tema jõudis väga hästi õppida, kooli ajalehte toimetada ja ka mujal kaasa lüüa.

Ka teistes klassides oli tublisid lapsi: kiituskirjaga lõpetasid II klassi õpilane Marit Tähtla ja III klassi õpilane Liisa Rebane.

Paljud esinesid hästi maakondlikul õpilaste näitusel, tublid olid sportlased Kehtna valla koolide spordipäeval, hästi esineti algkoolide päeval Sipas, Juuru kihelkonnapäevade laste laulu- ja tantsupäeval. Mitmes kohas on kaasa löönud veel Tairo Vahtmäe, Hendrik Pihlakas, Marian Juganson, Sten Topasia, Daisi Tähtla. Preagu tegeleme suviste tegemistega. Noored korraldasid endale toreda jaanitule ja lõbusa disko. Kõik, kes tahtsid, võisid ennast n.ö. tühjaks tantsida. Täname kõiki, kes oma abiga kaasa aitasid. 13. juulil on Inglise Juuru kihelkonnapäevade esimene päev. Tegemist peaks jätkuma nii täiskasvanutele kui lastele. Meie kooli õpetajad ja õpilased koos Noorteklubi korraldavad laste ja noortetegevust. Ootame siis kõiki sel päeval külla ja peatse kohtumiseni.

PILLE LAOS

Õnnitleme

*Ole allikas, mis ei kuiva,
ole lauluviis, mis muudab
rõõmsaks tuima,
ole ikka, kes sa olnud seni,
olgu õnnepäevi sul kui kuldseid
viljateri!*

- Juulikuu juubilarid**
60
Virve Salmisto
15.juulil Lelles
Jüri Tammela
24.juulil Lokuta külas
Matti Miklas
24.juulil Linnaalust külas
65
Enno Siiber
13.juulil Keavas
Ants Malle
15.juulil Kehtnas
70
Vaike Noorlind
2.juulil Lelles
Mall Kelts
5.juulil Kehtnas
Virve Jõgisoo
10.juulil Kehtnas
Eva Kivimaa
18.juulil Nadalama külas
75
Endel Haagen
2.juulil Eidaperes
Berta Jaanus
3.juulil Eidaperes
Kaie Palmist
9.juulil Lelles
Velda Turro
11.juulil Linnaaluste külas
Tuni-Aliina Nikitina
29.juulil Eidaperes
80
Vilhelmine Erm
18.juulil Kärpla külas
85
Feliks Jääts
25.juulil Käbiküla külas

- 90**
Hermilda Vaiksaar
11.juulil Keavas
91
Elsa Põldsaar
26.juulil Kaereperes

- Augustikuu juubilarid**
60
Malle Elias
5.augustil Kehtnas
Maie Viisileht
18.augustil Lelles
Viivi Hansumäe
28.augustil Eidaperes
65
Arvo Laurimaa
2.augustil Saanakülas
Vaike Nõmmik
5.augustil Saanakülas
Saide Laanemets
7.augustil Kehtnas
Ants Kuldma
12.augustil Nadalama külas
Aino Pavelts
28.augustil Kastna külas
70
Endel-Edmund Lott
3.augustil Lelles
Marta Suuster
4.augustil Kehtnas
Zinaida Leokina
28.augustil Kehtnas
75
Helja Pärn
16.augustil Inglise külas
Hilse Roosimaa
19.augustil Lelles
80
Elli Tarkmeel
13.augustil Hertu külas
Elmar Pajus
16.augustil Kehtnas
Agnes Preide
27.augustil Linnaaluste külas

Valtu Seltsimaja teatab

4., 10. Ja 11.augustil on Valtu piirkonna külades kodukandipäevad
4.augustil – omakultuuripäev
“Talupojakultuurist ja Valtu mõisa ajalooost”
10. augustil – külade päev, külabändide pidu
11.augustil – rahvaspordipäev “Valtu vankrimeistrest veinimeistriteni”
Info tel 055 666 357
Vaata reklaamiplakateid kohtadel!

Tähelepanu

Perearst Maret Tamme on puhkusel
19.augustist kuni 31.augustini
Perearst Eerika Pukspuu on puhkusel
8.juulist kuni 19.juulini,
12.augustist kuni 16.augustini
Arstid üheaegselt ei puhka. Palume tervisetõendid ja pikaajaliselt tarvitavate ravimite retseptid aegsasti välja võtta oma arstilt.
Palun pöörduge arsti puhkuse ajal oma pereõe poole, kes vajadusel registreerib teid teise arsti vastuvõtule.
Telefonid
Kehtnas 90 988 ja 90 990
Eidaperes 61 231

Kehtna Lasteaed “Siller”

võtab alates 1.septembrist 2002a. konkursi korras tööle **lasteaiaõpetaja**.
Avaldus, CV ja haridust tõendava dokumendi koopia saata 15.juuliks 2002a. aadressil Kehtna Lasteaed Siller Lasteaia 5 Kehtna 79001 Rapla mk
info tel. 75186 või 75 390

Lelle Lasteaed

võtab alates 1.septembrist 2002a. konkursi korras tööle **lasteaiaõpetaja** (0,75 ametikohta).
Avaldus, CV ja haridust tõendava dokumendi koopia saata 15.juuliks 2002a. aadressil Kehtna Lasteaed Siller Lasteaia 5 Kehtna 79001 Rapla mk
info tel. 75186 või 75 390

Pakume tööd

Otsime
Aumet AS Kaerepere tootmistehhi suvel algavale pidevale tööle meestöölisi.
Töö mitmes vahetuses ja libiseva graafikuga
Nõudmised: hea tervis ja nägemine, alkoholiga mitte liialdamine
Registreeruda vestlusele telefonil 969 020 või 051 62 770
Lisainfo koduleheküljelt www.aumet.ee

KOGUPEREPOOD KEHTNAS

ootab ostjaid
E-R 10-18, L 10-15
Sisepääs Kehtna tehnikumi punase ühiselamu tagauksest.
Müügil kasutatud tööstuskaup, kodukaup, tehnika, riided ja jalanõud.
Iga päev lisame uut kaupa!
Olete alati teretulnud!
Tel 051 42 709

Registreeritud sünnid

- Hanna-Liisa Kuusing**
9.mail Kehtnasse
Ragne Liiverkas
31.mail Eidaperre
Aap-Erik Jürisalu
13.juunil Lelle
Helar Kalev
17.mail Tallinnasse
Eerik King
18.mail Kehtnasse

Kehtnas müüa soodsalt alumiiniumist jahutusvann, sobib veistele-hobustele jooginõuks
Tel õhtuti 75 467
või 055 679 864

Kehtna raamatukogu tuletab meelde

Alates 15. juulist kuni 23. augustini ootame külastajaid **16.00 - 20.00,** seega augustikuu viimasel nädalal saab raamatukokku tulla taas kella 10.00-st. Ilusat suve kõigile!

NB! Valla Vaatleja avaldab andmed ainult Kehtna Vallavalitsuses registreeritud surmade ja sündide kohta.
Järgmine Valla Vaatleja ilmub septembri lõpus

Registreeritud surmad

Alma Flour
(07.10.1914 - 17.06.2002)
Pae külast
Johannes Ados
(11.11.1907 - 17.06.2002)
Eidaperest